

Mentan og sømdir

Oddagrein

UM DAGARNAR fekk føroyski tónlistar-
maðurin Sunnleif Rasmussen trý ára
arbeiðssamsýning frá Statens Kunst-
fond. Hetta er ein stóur heiður. Sam-
stundis sum arbeiðssamsýningin gevur
honum frið at arbeiða við tónaverkum.

HERFYRI frættist, at føroyski sjónleika-
uppsetarin Eyðun Johannesen hevði
fingið tann heiður og æru at koma á
donsku figgjarlógina og árliga fáa eina
samsýning. Og fyri einum ári síðani ella
so fekk føroyska skaldið Jóannes Niel-
sen eisini trý ára arbeiðssamsýning frá
dønum.

SAMSTUNDIS sum vit ynskja teimum
tillukku, mugu vit í skomm viðganga, at
vit í Føroyum ikki kunnu veita listarfólki
slíka arbeiðssamsýning, og enn tá
megnar landsstýrið at stríka avmarkaða
sømdarpeningin til listarfólki.

TAD FER altíð at vera ein spurningur
hvat vit hava ráð til, og um vit skulu
lønna listarfólki ella ikki. Nógva hald
framvegis, at tað var so eviga hugna-
ligt og stuttligt, tá »teir gomlu hyggaðu
sær« í Sjótleikarhúsinum. Ella tá teir
spældu tónleik, lósu upp og gjørdur
hoyrispøl.

VÍST SO, men vit mugu bara ásanna,
at tíðin er ein onnur. Vit hava avlærðar
sjónleikarar, tónleikarar og nógvar list-
armenn og rithøvundar, sum kunnu sam-
metast við tað besta í Norðurlondum.
Hesir, og verk og avrik teirra, geva
okkum upplivingar, íblástur og frið í tí
dagliga meldrinum. Teir eru við til at
 skapa okkum ein samleika sum fólk og
tjóð. Tí ber ikki til at renna undan.

VIT HAVA eitt ríkt mentannarlív. Tað var
útselt til Skeyk og Prix Føroyar. Nógva
fólk vitja listarframsýningar og tær
flestu bøkurnar verða seldar í lutfalsliga
stóru upplagi. Flestu sjónleikir verða
vístir fleiri ferðir kring landið. Listar-
fólkini fáa lítið og einki, men hjávin-
urnar forvinna pening, og ein stóur
partur endar aftur í landskassanum
sum skattur og meirvirðisgjald.

MEN LISTARFÓLK fáa onga løn og ongan
sømdarpening. Mentannarstovnarir
Sjónvarpið og Útvarpið mugu spæla
GEKK og V4 fyri at kunna hóra figgjarlíga.
Álvaratos, er tíðin ikki komin at orða og
seta í verk ein veruligan mentannar-
politikk?

Sosialurin

Føroya Banki's ejer- forhold og udbytte

En ledende artikel i Sosial-
urin fra den 23. april op-
fordrer mig til at kommen-
tere Føroya Banki's ejer-
forhold og udlodningspolitik.
Det gør jeg meget gerne, da
jeg mener, at debatten her-
om i vid udstrækning er kørt
af sporet.

Lederskribenten mener,
at årsagen til, at den store
udlodning fra banken via
finansieringsfonden til
landskassen ikke blev
endnu større end de ca. 100
mio. kr., er, at det er »dans-
kerne som har det sidste ord
at skulle have sagt, idet de
er i flertal i bestyrelsen for
finansieringsfonden«. Der-
med gøres størrelsen af ban-
kens udlodning til et dansk-
færøsk stridsspørgsmål.
Den påstand er uden nogen
som helst forbindelse med
virkeligheden.

Det er Føroya Banki's be-
styrelse, som har færøsk
flertal, der suverænt træffer
beslutning om at indstille til
bankens generalforsamling,
hvor stor en del af bankens
overskud, der skal udloddes
til aktionærerne, herunder
finansieringsfonden. Ban-
kens generalforsamling,
hvor finansieringsfonden
har et stort flertal, kan ikke
træffe beslutning om en
større udlodning end den,
der foreslås af bankens be-
styrelse. Generalforsamlin-
gen kan i givet fald udeluk-
kende beslutte en mindre
udlodning end foreslået af
bankens bestyrelse.

Bankbestyrelsen beslutte-
de at udlodde 100 mio. kr.
til aktionærerne efter meget
grundige overvejelser. Fi-
nansieringsfondens færøske
og danske bestyrelsesmed-
lemmer besluttede efter en
meget omhyggelig be-
handling at godkende bank-
bestyrelsens indstilling.

For en ordens skyld skal
jeg tilføje, at finansierings-
fondens bestyrelse ikke har
lagt noget som helst pres på
bankbestyrelsen for at holde
udlodningsstørrelse på et
lavere niveau end ønsket af
bankens bestyrelse.

Endelig vil jeg minde om,
at det var finansieringsfon-
den, der tog initiativet til og
udadtil forsvarede den lov-
ændring, der blev gennem-
ført i folketings sidste som-
mer, og som har muliggjort,
at bankens udlodning i 1995
og 1996 og de kommende
år kan videreføres fra fi-
nansieringsfonden til landsstyre-
tet.

Sosialurin lederskribent
mener, at banken burde
have udloddet mindst halv-
delen af overskuddet eller
knap 150 mio. kr. Hertil er
for det første at bemærke,
at en udlodning svarende til
en tredjedel af overskuddet,
isoleret bedømt, er en meget
betydelig udlodning. Der-
næst gør jeg opmærksom
på, at de afgørende hensyn,
der bør ligge til grund for
en bankens overskudsdispo-
nering, er bankbestyrelsens
forventninger til bankens

fremtidige indtjeningsmu-
ligheder og kapitalbehov.
Ud fra disse hensyn fandt
bankbestyrelsen, at det ikke
var forsvarligt at udlodde
endnu mere end 100 mio.
kr.

Baggrunden herfor er
især den meget betydelige
usikkerhed, der knytter sig
til vurderingen af udsigterne
for den færøske økono-
mi, og som naturligvis måner
til forsigtighed. Det færøske
erhvervsliv er kendetegnet
ved et meget spinkelt egen-
kapitalgrundlag, og banken
deltager som långiver i en
større del af risikoen, end
det er sædvanligt i økono-
mier, der hviler på et bredere
erhvervsgrundlag. Hertil
kommer, at der i den færø-
ske økonomi er indbygget
betydeligt betydeligt risici,
idet boliger og andre an-
lægsinvesteringer overve-
jende er finansieret med lån
til variabel rente. Der er
med kommunerne og et be-
tydeligt antal husejere ind-
gået refinansieringsaftaler
af moratorielignende karak-
ter, som ved udløb udløser
betydeligt merforpligtelser
for debitorerne. Derfor er
banken nødt til at være vel-
konsolideret.

Jeg tror også, at alle kan
forestille sig den skade, det
ville påføre den færøske,
finansielle sektors omdømme,
hvis det efterfølgende
skulle vise sig, at banken
havde udloddet mere, end
det var forsvarligt.

Endelig forholder det sig
jo ikke således, at den del
af overskuddet, der ikke udlod-
des, forsvinder op i den
blå luft. Det er en værdifor-
øgelse, der bliver i banken
og dermed i det færøske
samfund, og som, alt andet
lige, muliggør større udlod-
ninger i de kommende år.

Til slut et par bemærk-
ninger om bankens fremtidige
ejerforhold. Som bekendt
har landsstyret og regerin-
gen i en fælleserklæring af
3. november 1995 givet ud-
tryk for enighed om, at fon-
dens ejerskab til Føroya
Banki på længere sigt bør
afvikles. Formen og tids-
punktet for en normalise-
ring af bankens ejerforhold
er et politisk spørgsmål, der
afgøres af landstyre og re-
geringen. Fondsbestyrelsen
har besluttet i en udrødning
at foretage en analyse af de
problemer, der er forbundet
med at afvikle fondens ejer-
skab til banken. Vi finder
det naturligt, at fonden heri-
gennem forsøger at bidrage
konstruktivt til at tilveje-
bringe et beslutningsgrund-
lag for de politiske myndig-
heder. I analysen vil også
indgå de fordelingspolitiske
spørgsmål, som omtales i
lederen, herunder det for-
hold at det er den brede færø-
ske befolkning, der har
betalt for problemerne i
banksektoren.

Knud Heinesen

Countryfestivalurin verður í kvøld

Bellami Brothers eru høv-
udsnavnið á Countryfesti-
valinum í ár, og teir fara at
framføra øll síni kendu lög
á pallinum í ítróttarhøllini
á Hálsti í Havn í kvøld.
Umframt kendu
útlendingarnar verða Regin

Guttesen, Spuntik við Jens
Lisberg og Magni Christ-
iansen Band eisini við.
Regin Guttesen hevur just
givið út nýggja fløgu, sum
hevur selt væl og hann fer
millum annað at spæla okk-
urt lag av henni.

Átta mans manna Sputnik
og talan er um góðar tón-
leikarar við Jens Lisberg á
odda. Magni Christiansen
Band er bólkur, sum hevur
manning úr millum annað
Twilight, og bólkurin hevur
áður spælt undir navninum

Róin og Magni. Bólkurin
ætlaner sær út til fløgu í næst-
um.

Lagt er sostatt upp til ein
undirhaldandi festival við
føroyskum og útlendskum
tónleiki.

ek

Skráseting Føroya
hevur í dag skrásett niðanfyri
standandi fráboðan:

Skrásetingar-nr.
P/f 1133, P/f Við Bakk-
hús, 850 Hvalba

Nevnd:
Farin úr nevndini: Niels
Peter Hentze Holm, 850
Hvalba
Innkomin í nevndina:
Dávur Holm, Rognalds-
våg, Noreg

Skráseting Føroya
tann 01. mai 1997

Kristin Balle

Frá PIZZARIA

Leygmorgun &
sunnmorgun frá kl. 05:
(Gjaldast skal við dyrnar)

MORGUNPIZZA

v/ sós, osti, skinku,
champignon & oregano

fyrí einans kr. 60,-

Rússandi legur má
ikkí takast inn við!

Skráseting Føroya
hevur í dag skrásett niðanfyri
standandi fráboðan:

Skrásetingar-nr.
P/f 1124, P/f John Poulsen,
385 Vatnsoygar

Viðtøkur broyttar:
10.02.1997

Nýtt navn:
Sp/f John Poulsen

Skráseting Føroya
tann 01. mai 1997

Kristin Balle

Skráseting Føroya
hevur í dag skrásett niðanfyri
standandi fráboðan:

Skrásetingar-nr.
P/f 2449, P/f J. P. J. &
Co., 700 Klaksvík

Viðtøkur broyttar:
07.02.1997

Kapitalur:
Kr. 1.000.000,00 í sama
partabævafløkki

Skráseting Føroya
tann 05. mai 1997

Kristin Balle